

عنوان:

تحلیل عوامل مؤثر بر خودکشی از دیدگاه
وابستگان متوفی در استان ایلام

پژوهشگر: دکتر رستم منتی و همکاران

گروه هدف: روانپزشکان، روانشناسان، مددکاران
اجتماعی، اعضای خانواده افراد در معرض خطر،
پژوهشگران حوزه آسیب‌های اجتماعی و مراکز
تصمیم‌گیرنده در زمینه پیشگیری از خودکشی

مقدمه:

خودکشی یکی از مهم‌ترین مشکلات سلامت
عمومی در جهان و ایران است که سالانه هزاران
قربانی بر جای می‌گذارد. درک دیدگاه بستگان افراد
فوت‌شده می‌تواند به شناخت عوامل فردی،
خانوادگی و اجتماعی مؤثر بر خودکشی کمک کرده
و راهکارهایی برای پیشگیری هدفمند ارائه دهد. این
مطالعه با هدف واکاوی علل ادراک‌شده خودکشی از
دیدگاه بستگان افراد فوت‌شده در استان ایلام انجام
شد.

هدف مطالعه: درک علل خودکشی از نگاه
نزدیک‌ترین افراد به متوفی در ایران، با هدف طراحی
راهکارهای پیشگیرانه مؤثر و بومی

روش پژوهش: نوع مطالعه: کیفی (تحلیل محتوای

کیفی بر اساس الگوی گرانهیم و لوندمن)

جامعه پژوهش: بستگان ۹۰ فرد فوت‌شده به علت
خودکشی در استان ایلام

روش نمونه‌گیری: هدفمند و ناهمگون

ابزار گردآوری داده: مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته
و تحلیل پرونده‌های پزشکی قانونی

روش تحلیل داده‌ها: کدگذاری، استخراج تم،
طبقه‌بندی و استخراج تم‌های اصلی

اعتبار داده‌ها بر اساس معیارهای لینکلن و گوبا
(باورپذیری، انتقال‌پذیری، تأییدپذیری، وابستگی)
بررسی شد.

ویژگی های نمونه:

تعداد متوفیان: ۹۰ نفر

میانگین سنی: ۳۷,۳۱ سال

جنسیت: ۵۳,۶۸٪ مرد

وضعیت تأهل: عمدتاً متأهل

سطح تحصیلات: پایین

روش های رایج خودکشی:

حلق آویز کردن: ۵۱,۱٪

مصرف بیش از حد دارو: ۳۳,۳٪

یافته ها: تحلیل داده ها منجر به استخراج شش تم

اصلی شد:

تعارضات خانوادگی و زناشویی: شامل اختلاف با

همسر و خانواده همسر، مشکلات مهریه و

درگیری های خانوادگی.

مشکلات روان شناختی: شامل افسردگی، اضطراب،

و اعتیاد به مواد یا الکل.

مشکلات اقتصادی: شامل بیکاری، بدهی، و

فشارهای مالی خانوادگی.

بیماری های جسمی مزمن: مانند سرطان و

بیماری های ناتوان کننده.

عوامل اجتماعی و قانونی: شامل بیکاری، زندان،

بی آبرویی و انگ اجتماعی.

تجربه های آسیب زا: از جمله مرگ عزیزان،

سوءاستفاده و انزوای اجتماعی.

پیشنهاد های اجرایی:

توسعه برنامه های آموزش خانواده و مشاوره

زناشویی

گسترش خدمات سلامت روان و ترک اعتیاد

حمایت مالی از خانواده های آسیب دیده

توانمندسازی اجتماعی برای کاهش انگ و طرد

اجتماعی

پیام کلیدی: پیشگیری مؤثر از خودکشی

نیازمند رویکردی جامع، چندسطحی و حساس

به زمینه های فرهنگی است که خانواده، جامعه و

نظام سلامت را هم زمان دربرگیرد.

